

Zitting 1978–1979

15 641

Wijziging van de Wedervergeldingswet zeescheepvaart

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Dit ontwerp beoogt het mogelijk te maken inlichtingen en inzage in boeken en bescheiden te verlangen die noodzakelijk zijn om te kunnen beoordelen of er aanleiding is de in de Wedervergeldingswet zeescheepvaart neergelegde bevoegdheid om een wedervergeldingsbesluit of een -beschikking te nemen, uit te oefenen. Deze mogelijkheden zijn ook gewenst om te kunnen voldoen aan internationale afspraken of besluiten van volkenrechtelijke organisaties, die betrekking hebben op het vervoer over zee. In de huidige wet ontbreken deze mogelijkheden. Tegen de achtergrond van de veronderstelling dat wedervergeldingsmaatregelen een laatste toevlucht zouden zijn nadat een politieke dialoog met de betrokken landen zou zijn mislukt, is er wellicht te vanzelfsprekend van uit gegaan dat toepassing van wedervergeldingsmaatregelen plaats zou vinden op basis van een globaal inzicht in bepaalde ontwikkelingen in de internationale zeescheepvaart.

Bij overleg in EG-verband over concrete maatregelen die met betrekking tot Oost-Europese landen aan de orde zijn, is echter duidelijk geworden dat een zeer nauwkeurige kennis omtrent de situatie op bepaalde vervoermarkten noodzakelijk is om te kunnen beoordelen of een wedervergeldingsmaatregel opportuun is. Gedetailleerde informatie is bovendien nodig om die maatregelen te treffen die in de praktijk een maximaal effect hebben en aldus politiek aan kracht winnen. Ten aanzien van de hiervoor gewenste informatie meent ondergetekende dat de Regering een eigen verantwoordelijkheid heeft en dus over de mogelijkheid dient te beschikken om, in aanvulling op de gegevens die eventueel door het betrokken bedrijfsleven ter beschikking van de Regering worden gesteld, zelfstandig de noodzakelijke informatie te verzamelen. Om deze reden acht ondergetekende het wenselijk dat de Wedervergeldingswet wordt aangevuld met regels die het hem mogelijk maken informatie te verzamelen bij betrokken ondernemingen voorafgaande aan de totstandkoming van een wedervergeldingsbesluit of -beschikking. Het gaat daarbij om inlichtingen die nodig zijn om te kunnen beoordelen of en in hoeverre de economische belangen van de Nederlandse koopvaardij worden bedreigd. Hij denkt hierbij onder andere aan inlichtingen over de vervoerde goederenhoeveelheid, het aantal afvaarten, de samenstelling van de lading en de vrachten. Voorts is gebleken dat internationale verplichtingen ondergetekende kunnen nopen inlichtingen te verzamelen. De beraadslagingen binnen de Europese Gemeenschap hebben geleid tot het instellen van een informatiesysteem door middel waarvan belangrijke gegevens betreffende het lijnvaartvervoer dienen te worden verzameld. Op 19 september

1978 heeft de Raad van Europese Gemeenschappen een beschikking (Pb 1978, L 258, blz. 35 van 21 september 1978) vastgesteld waarbij een inlichtingensysteem wordt ingesteld. Dit systeem is onlangs nader gespecificeerd naar handelsroute bij beschikking van de Raad der Europese Gemeenschappen van 19 december 1978 (Pb 1979, L 5, blz. 31 van 9 januari 1979). Deze beschikking bepaalt tevens de aard van de te verzamelen inlichtingen. Er zij op gewezen dat de hier voorgestelde bevoegdheden tot het inwinnen van inlichtingen een normale figuur zijn in ons sociaal-economisch recht. De bepalingen stemmen grotendeels overeen met vergelijkbare bepalingen in de Prijzenwet (Stb. 1961, 135) en de Wet Economische Mededinging (Stb. 1958, 413). De in artikel 11b, vijfde lid, neergelegde bevoegdheid vereist nog enige toelichting. De Wedervergeldingswet zeescheepvaart is geschreven voor buitengewone economische omstandigheden. Wanneer onder die omstandigheden de vitale belangen van de Nederlandse koopvaardij in het geding komen, of een optreden in internationaal verband daartoe noopt, is de hantering van deze wet als ultimum remedium noodzakelijk. De daarvoor benodigde informatie zal niet alleen snel ter beschikking moeten komen, zij zal ook nauwkeurig moeten zijn. Het is immers niet verantwoord de vaak diep ingrijpende – en voor de betrokkenen soms bezwaarlijke – maatregelen overeenkomstig deze wet te nemen op grond van onvolledige of onnauwkeurige gegevens. De regels omtrent het binnentreden van woningen tegen de wil van de bewoner vormen ook onderwerp van studie van een ambtelijke werkgroep van de Ministeries van Justitie en van Binnenlandse Zaken. Met de in dit wetsontwerp vervatte regeling is, voorzover de stand van zijn werkzaamheden dat mogelijk maakte, rekening gehouden met de opvattingen van de genoemde werkgroep.

Het internationaal karakter van het zeevervoer, de vaak informele wijze waarop de relaties tot stand komen en het onderhandse karakter van veel transacties op de zeevervoermarkt, maakt het verkrijgen van het voor de toepassing van de wet nodige gedetailleerde inzicht evenwel niet eenvoudig. Onder deze omstandigheden is dan ook het opnemen van een bevoegdheid tot het binnentreden van woningen in het belang van een goede toepassing der wet geboden en verantwoord.

Wellicht ten overvloede zij vermeld dat het uitoefenen van de hier voorgestelde bevoegdheden uiteraard zal plaatsvinden binnen het kader van de onderhavige wet. Ondergetekende vestigt er ten slotte de aandacht op dat gelet op de beperkingen die het internationaal recht oplegt en gelet op artikel 2 van het Wetboek van Strafrecht de hier voorgestelde bevoegdheden van toepassing zullen zijn op Nederlands grondgebied.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
D. S. Tuijnman